

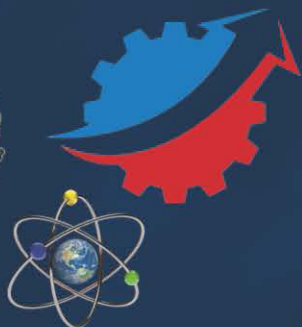
MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

*ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal*

2026-YIL

IYUN/6-SON, II-QISM

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, iyun.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afarovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.08.06 – "G'ildirakli va gusenisali mashinalar va ularni ishlatish" (texnika fanlari)
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARNING LIKVIDLILIGINI TA'MINLASH MASALALARI.....	10
Bauyetdinov M.J.	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA OLIY TA'LIM TIZIMINI MODERNIZATSIYA QILISH STRATEGIYASI.....	18
Usmanova Zumrad Islamovna, Xasanova Yulduz Kayumovna	
TOKLI O'TKAZGICHLARDA MAGNIT MAYDON INDUKSIYASINING NAZARIY TAHLILI	23
O'ngboyev Anvar, Umarov Uyg'un, Dusiyorov Jaxongir, Jonimqulov Mirtemur	
QISHLOQ XO'JALIGIDA SUV RESURLARINI BOSHQARISHNING INNOVATSION MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	30
Akbarova Shaxnoza Yakub qizi	
IQLIM O'ZGARISHI SHAROITIDA ASALARICHILIK TARMOG'I SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA DAVLAT QO'LLAB-QUVVATLASH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	33
Farmanov Jonibek Ziyadullayevich	
BILVOSITA SOLIQLARNI MA'MURIY BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	38
Mansurova Arofatxon Shavkat qizi	
BANKLARNING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI XALQARO USULLAR VA MEZONLAR ASOSIDA BAHOLASHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	43
G'aybulloyev Suxrob Odil o'g'li	
IDEMPOTENT O'LCHOVLAR SIMPLEKSIDA ANIQLANGAN CHIZIQLI OPERATORLAR DINAMIKASINING EKOLOGIK MODELLASHTIRISHDAGI TATBIQI	50
Karimov Muzaffar Musaxonovich, Karimova Shalola Musayevna	
BANKLARARO LIKVIDLILIKNI BOSHQARISHDA SUN'IY INTELLEKT VA BIG DATA TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH ISTIQBOLLARI	56
Baxromov Nodirjon Muxammadamin o'g'li	
BANKLARDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA XIZMAT KO'RSATISH SIFATINI OSHIRISH	60
Aseмова Rano Japbarbergenovna	
ПРОГНОЗИРОВАНИЕ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ПРОДОВОЛЬСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН НА ОСНОВЕ СЦЕНАРНОГО АНАЛИЗА РАЗВИТИЯ АПК.....	66
Ли Марина Рудольфовна	
POLIMER VA UGLEROD NANOTOLALI MODIFIKATORLAR ASOSIDA BITUM KOMPOZITSIYALARINING REOLOGIK, MIKROTUZILMAVIY VA ADGEZION XOSSALARINI TAKOMILLASHTIRISHNING QIYOSIY TAHLILI	70
Hasanov Bahrom Bo'ronovich	
XORIJIY TADBIRKORLIK RIVOJLANISHIGA XALQARO IQTISODIY INTEGRATSIYANING TA'SIRI.....	76
Mamatraimov Islom Mamanazarovich	
SULFIDLI POLIMETALL RUDALARNI SELEKTIV FLOTATSIYALASHDA YANGI AVLOD REAGENTLARINI QO'LLASHNING TEXNOLOGIK YECHIMLARI TAHLILI.....	79
Xushvaqтова Zamira Hikmatulloyevna, Saidaxmedov Aktam Abdisamiyevich	
LOGICLABUZ: A BROWSER-NATIVE CO-SIMULATION PLATFORM FOR THE VIRTUALIZATION OF MULTI-MCU ROBOTIC SYSTEMS	84
Ergashev Adizbek Kamol ugli	
DUBAY IQTISODIYOTINING DIVERSIFIKATSIYALASHUV BOSQICHLARI VA UNDAN O'ZBEKISTONDA FOYDALANISH IMKONIYATLARI	94
Dilmira Abdumalikovna Shamusarova	
MINTAQADA TIBBIY TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING XALQARO MODELLARI.....	99
Yusupova Mehrigon O'ktamovna	
EKONOMETRIK MODELLARNI TANLASH VA ULARNING SIFATINI BAHOLASHDA INTEGRAL MEZONNI QO'LLASH	104
Turayev Baxtiyor Ergashevich	

PHP VA SUN'YI INTELLEKT SINERGIYASI: LARAVEL ASOSIDA INTELLEKTUAL VEB-TIZIMLARNI LOYIHALASH ARXITEKTURASI.....	110
Jo'rayev To'xtasin, Abdusattarov Odiljon, Boymatov Mexrojiddin, Temirova Orifa, Yuldashboyev Shermuxammad	
CORPORATE GOVERNANCE QUALITY, FOREIGN DIRECT INVESTMENT, AND ECONOMIC GROWTH: A PANEL ECONOMETRIC ANALYSIS OF CENTRAL ASIAN COUNTRIES (2003–2024).....	119
Yusufjon Pulatov	
TIJORAT BANKLARI KREDIT PORTFELINI DIVERSIFIKATSIYA QILISH VA KREDIT RISKLARINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	129
Sheraliyev Olimjon O'ktam o'g'li	
МЕХАНИЗМ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ КРУПНЫХ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ В НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ.....	135
T.T. Жураев	
XORAZM VILOYATIDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH ASOSIDA HUDUDIY BANDLIKNI KENGAYTIRISH MEXANIZMLARI	140
Azadova Gulnoza Sardorbekovna	
YASHIL IQTISODIYOT, RESURS SAMARADORLIGI, TABIIY KAPITAL, AYLANMA IQTISODIYOT, EKOLOGIK SAMARADORLIK VA INKLYUZIV O'SISH TUSHUNCHALARINING ILMIY EVOLYUTSIYASI TAHLILI	146
Karimov Islombek Bekpo'lat o'g'li	
РОЛЬ АЛГОРИТМОВ В ПРОЦЕССЕ ПРИНЯТИЯ ИНВЕСТИЦИОННЫХ РЕШЕНИЙ НА СОВРЕМЕННЫХ РЫНКАХ КАПИТАЛА	153
Алиева Сусанна Сейрановна	
РОЛЬ АЛГОРИТМОВ В ПРОЦЕССЕ ПРИНЯТИЯ ИНВЕСТИЦИОННЫХ РЕШЕНИЙ НА СОВРЕМЕННЫХ РЫНКАХ КАПИТАЛА	153
Алиева Сусанна Сейрановна	
BUXORO VILOYATIDA ERKIN IQTISODIY ZONALAR FAOLIYATI VA ASOSIY KO'RSATKICHLARI TAHLILI.....	160
Ibragimov Aziz Turayevich	
ALOQA XIZMATLARINI KO'RSATUVCHI SUBYEKTLARDA SOLIQLAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	168
Shirinov Uchqun, Bahodirova Madinabonu	
TA'LIM XIZMATLARI EKSPORTINI RIVOJLANTIRISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLARNING SWOT VA OMILLI TAHLILI.....	176
Alimova Shamsiya Abidovna	
ВЫЗОВЫ РАЗВИВАЮЩИХСЯ РЫНКОВ: ИНФРАСТРУКТУРНАЯ МОДЕРНИЗАЦИЯ, ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ И ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ.....	182
Умарова Шахноза Акбаровна	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA QUYOSH ENERGIYASIGA ASOSLANGAN YOMG'IRLATIB SUG'ORISH TIZIMINING IQTISODIY-EKOLOGIK SAMARADORLIGINI BAHOLASH.....	190
Nurmetova Muyassar Jumanazarovna	
TIJORAT BANKLARI KREDITLARINING DAROMADLILIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	200
Ulug'bek Abraxmatov	
ZAMONAVIY TELEKOMMUNIKATSIYA TARMOQLARIDA TRAFIK TURLARINING XUSUSIYATLARI VA ULARNING XIZMAT KO'RSATISH SIFATIGA TA'SIRI.....	204
Abdujapparova M.B., Mirxosilov M.M.	
TURIZMNI MINTAQAVIY RIVOJLANTIRISHDA KLASSTERLASH MODELINING TAMOIYILLARI VA TARKIBIY ELEMENTLARI.....	209
Abduxamidov Sarvar Adxamovich	
DIGITAL TECHNOLOGIES AND FOOD SECURITY IN DEVELOPED COUNTRIES	214
Rakhmatova Mukhlisa Dilshod qizi	

THE ROLE OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN THE DEVELOPMENT OF THE TOURISM SECTOR OF UZBEKISTAN: AN ECONOMETRIC ANALYSIS	221
Toshmurod Kulmanov, Sarvar Urinov	
QISHLOQ XO'JALIGIDA INNOVATSION JARAYONLARNI MOLIYALASHTIRISHNING MATEMATIK MODELI	228
Ishniyazov Baxrom Normamatovich, A'zam Qutbiddin A'zamzoda	
ОБЯЗАТЕЛЬНОЕ МЕДИЦИНСКОЕ СТРАХОВАНИЕ В КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКЕ: ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ	234
Омокеев Максымбек Конколойевич	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA MINTAQAVIY TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY MEXANIZMLARI	239
Abduxamidov Sarvar Adxamovich	
MAHALLIY BYUDJET XARAJATLARI SAMARALI IJROSINING MOLIYAVIY MUSTAQILLIKKA TA'SIRI	244
Usmonov Parviz Shavkatovich	
O'ZBEKISTONDA NAQD PULLARNING AYLANMASINI QISQARTIRISH IMKONIYATLARI	249
Gadoyev So'hrob Jumakulovich	
СОЦИАЛЬНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК ИНСТРУМЕНТ ОБЕСПЕЧЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ СФЕРЫ УСЛУГ	258
Абдуллаева Зульфия Иззатовна	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTONDA TURIZM XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH BO'YICHA IJTIMOY-IQTISODIY ISLOHOTLAR TAHLILI.....	263
Xalimov Shaxboz Xalimovich	
СТАТИСТИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ЧУВСТВИТЕЛЬНОСТИ ОБЪЁМА ИНВЕСТИЦИЙ К УРОВНЮ ИНФОРМАЦИОННОЙ ПРОЗРАЧНОСТИ РЕГИОНАЛЬНЫХ РЫНКОВ	270
Бекматов Акмал Курбонмахматович	
MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA RAQAMLI IQTISODIYOT SALOHİYATINI OSHIRISH (XORAZM VILOYATI MISOLIDA).....	277
Samandarov Jamshidbek Davronbekovich	
SANOAT KORXONALARIDA INVESTITSIYA JARAYONLARI RIVOJLANISHINING ASOSIY OMILLARI VA ISTIQBOLDAGI RIVOJLANISH TENDENSIYALARI.....	283
Quvatova Gulzoda Faxriddin qizi	
ANTIBAKTERIAL FAOLLIKKA EGA BO'LGAN YANGI ORGANIK ASOSLI, XONA HARORATIDA FOSFORLANUVCHI MATERIALLARNING FUNKSIONAL XOSSALARI	292
Ro'ziyev Suxrobjon Qahramon o'g'li	
SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING BANK XIZMATLARIGA INTEGRATSIYASI	299
Abdullayeva Madinabonu Xasanboyevna	
LOGISTIKA KOMPANIYALARIDA BOSHQARUV TIZIMLARINI LOYIHALASHTIRISHNING XORIJIY TAJRIBASI VA UNI RESPUBLIKA KICHIK TRANSPORT-LOGISTIKA KORXONALARIDA QO'LLASH.....	305
Shadibekova Dildor Abduraxmanovna	
AGROVOLTAIKA VA VENCHUR KAPITAL: O'ZBEKISTONDA QISHLOQ XO'JALIGI VA QUYOSH ENERGIYASINI BIRLASHTIRGAN INNOVATSION INVESTITSIYA MODELINI SHAKLLANTIRISH IMKONIYATLARI.....	311
Qarajanova Gulnoza Tolliyevna	
SUV RESURSLARIDAN FOYDALANISH TIZIMINI AVTOMATLASHTIRISHDA SOLIQLARNING ROLINI OSHIRISH MASALALARI	320
Boymurotov Sodiq	
HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISHDA KICHIK BIZNESNING INSTITUTSIONAL OMILLARI.....	324
Toirjonov Sardorbek Dilshodjon o'g'li	
QURILISH XIZMATLARI KO'RSATISH TIZIMINING SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH MUAMMOLARI.....	329
Qidirniyazov Ajiniyaz Sherniyazovich	

TIJORAT BANKLARIDA KROSS-SOTUVLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	334
Xudayarova Xurshida Abdunazarovna	
BIZNES JARAYONLARI SAMARADORLIGINI INTEGRAL INDEKS ASOSIDA BAHOLASH	338
Shodmanov Toshtemir Ro'ziyevich	
O'ZBEKISTONNING ENERGETIK SALOHİYATI EMPIRIK TAHLILI	342
Nigmatullayeva Gulchexra Nurullayevna	
FAVQULOTDA VAZIYATLARDAGI SUV TOSHIQINI VA SEL HOLATLARIDA AHOLI VA HUDUDLARINI HIMOYA QILISHGA SALBIY TA'SIR KO'RSATUVCHI MUAMMOLI MASALALAR VA ULARNI BARTARAF QILUVCHI BULDOZER ISHCHI JIHOZI KONSTRUKSIYASI	354
Yangiboyev G'iyosjon, Asqarxo'jayev To'liqin	
KAM XARAJATLI AVIATASHUVCHILAR FAOLIYATINING FAOLIYATINING SAMARQAND TURIZMI RIVOJLANISHIGA TA'SIRI.....	359
Alisher Suyunov	
POLIMER VA UGLEROD NANOTOLALI MODIFIKATORLAR ASOSIDA BITUM KOMPOZITSİYALARINING REOLOGIK, MIKROTUZILMAVIY VA ADGEZION XOSSALARINI TAKOMILLASHTIRISHNING QIYOSIY TAHLILI	366
Hasanov Bahrom Bo'ronovich	
GEN Z AVLODI BILAN ISHLASHDA HR STRATEGIYALARI.....	372
Xasanov Sarvar Ulug'bek o'g'li	
МЕНЕДЖМЕНТ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ	378
Махмудов Суннатжон Абдужаббор угли	
ОЦЕНКА ЭКОНОМИЧЕСКИХ ПРЕИМУЩЕСТВ ВНЕДРЕНИЯ «СМАРТ-ТУРИЗМА» В УЗБЕКИСТАНЕ	383
Юсубова Махлиё Икрамовна	
HUDUDLARDA TURISTLARGA UMUMIY OVQATLANISH XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING STRATEGIK MODELINI TAKOMILLASHTIRISH: EKOTIZIMLI YONDASHUV.....	389
Maxmadiyeva Charos Xayrullayevna	
HAYOT FAOLIYATI XAVFSIZLIGI FANINING FANLARARO BOG'LIQLIGI: NAZARIY ASOSLAR VA AMALIY YONDASHUV.....	397
Nigmatjonov Sardor Abdumannobovich	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING BANDLIKNI TA'MINLASHDAGI AHAMIYATI	403
Mamadaliyev Doniyorbek Shuxratbek o'g'li	
O'ZBEKISTON SHAHARLARINING EKOTRANSFORMATSIYASI.....	410
Xusainov Oybek Djabbarovich	
KAPITAL BOZORI ORQALI MOLIYALASHTIRILADIGAN INVESTITSION LOYIHALARDA RISKLARNI BAHOLASH VA BOSHQARISH.....	414
G'afurov Sherzod Abduvaxob o'g'li	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA QISHLOQ XO'JALIGINING EKOLOGIK BARQARORLIGINI OSHIRISHDA SMART TEXNOLOGIYALARNI TATBIQ ETISH METODOLOGIYASI	421
Mirzataev Salamat Muratbaevich	
OZIY-OVQAT BOZORI RIVOJLANISHINI PROGNOZLASH MEXANIZMINI O'RGANISH METODIKASI.....	426
Omonturdiyev Ortiq Eshboyevich, Abduraxmanova Zuxra Toxir qizi	
ЭЛЕКТРОННОЕ ГОСУДАРСТВО И ЦИФРОВЫЕ СЕРВИСЫ: ВЛИЯНИЕ НА РАЗВИТИЕ МАЛОГО БИЗНЕСА В УЗБЕКИСТАНЕ	434
Ли Д.Э.	
KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATINING MAKROIQTISODIY TAHLILI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI.....	440
Xikmatullayeva Nargiza Jamoliddin qizi	
INNOVATSION YONDASHUVLAR ASOSIDA RAQAMLI MARKETING STRATEGIYALARINI RIVOJLANTIRISH USULLARI	446
Uzoqova Dilnoza Yusuf qizi	

TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA YASHIL MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH ISTIQBOLLARI.....	453
Jo'raboyev Jurabek Muhibillo o'g'li XIZMATLAR SOHASINI RIVOJLANTIRISH ORQALI KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH DAVLAT IJTIMOIIY- IQTISODIY SIYOSATINING USTUVOR YO'NALISHLARIDAN BIRI.....	457
Islomov Shuhrat Marufjonovich, Saparov Murod Irgashovich	

XIZMATLAR SOHASINI RIVOJLANTIRISH ORQALI KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH DAVLAT IJTIMOY-IQTISODIY SIYOSATINING USTUVOR YO'NALISHLARIDAN BIRI

Islomov Shuhrat Marufjonovich

Toshkent Kimyo xalqaro universiteti
Samarqand filiali "Iqtisodiyot" kafedrasini mudiri, i.f.n., dotsent
Email: islomovshuhrat437@gmail.com

Saparov Murod Irgashovich

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti mustaqil izlanuvchisi
Email: saparovmurod11@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada xizmatlar sohasini rivojlantirish orqali kambag'allikni qisqartirish davlat ijtimoiy-iqtisodiy siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri ekanligiga alohida e'tibor qaratilgan. Mazkur soha katta investitsiya talab qilmasdan, qisqa muddatda yangi ish o'rinlari yaratish, aholining turli qatlamlarini tadbirkorlikka jalb qilish va hududlar iqtisodiy faolligini oshirish imkonini berishi bo'yicha taklif va tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: xizmat ko'rsatish, aholi bandligi, hudud, tuman, mahalla, "Ishga marhamat", kambag'allik chegarasi, daromad.

Аннотация: В данной статье рассматривается тот факт, что сокращение бедности за счет развития сектора услуг является одним из приоритетных направлений социально-экономической политики государства. Предлагаются и даются рекомендации о том, как этот сектор, не требуя крупных инвестиций, может в короткие сроки создавать новые рабочие места, привлекать различные слои населения к предпринимательству и повышать экономическую активность регионов.

Ключевые слова: предоставление услуг, занятость населения, регион, район, квартал, «Ишга Мерхамат», черта бедности, доход.

Abstract: This article examines the fact that poverty reduction through the development of the service sector is a priority area of state socioeconomic policy. It proposes and provides recommendations on how this sector, without requiring large investments, can quickly create new jobs, attract various segments of the population to entrepreneurship, and increase regional economic activity.

Key words: service provision, employment, region, district, quarter, Ishga Merhamat, poverty line, income.

KIRISH

Hozirgi global iqtisodiy sharoitda aholi bandligini ta'minlash, daromad manbalarini ko'paytirish va turmush darajasini oshirishda xizmat ko'rsatish sohasi muhim o'rin tutadi. Ayniqsa, xizmatlar sohasini rivojlantirish orqali kambag'allikni qisqartirish davlat ijtimoiy-iqtisodiy siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Chunki mazkur soha katta investitsiya talab qilmasdan, qisqa muddatda yangi ish o'rinlari yaratish, aholining turli qatlamlarini tadbirkorlikka jalb qilish va hududlar iqtisodiy faolligini oshirish imkonini beradi. Shu sababli davlat tomonidan xizmat ko'rsatish sohasini har tomonlama qo'llab-quvvatlash kambag'allikni qisqartirishning samarali vositasi sifatida namoyon bo'lmoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Xizmatlar sohasini rivojlantirish orqali aholi bandligini ta'minlashga ta'sir qiluvchi omillar va muammolarning o'ziga xos jihatlari bir qancha olimlar tomonidan tahlil qilingan hamda o'rganilgan.

"Iqtisodiy o'sishning pirovard maqsadi insonning o'zi qadrlaydigan hayotni tanlashi hamda yashashiga

qobiliyati va erkinligini kengaytirishdan iborat”, — deydi taniqli iqtisodchi Amartya Sen. Bu nuqtayi nazardan, daromad darajasi farovonlikni to'liq ifoda etuvchi yagona mezon bo'lmasa-da, uning inson hayotidagi fundamental ahamiyati yuqorilgicha qolmoqda.

Buyuk faylasuf Aflotun davlatni tabiatning o'zi hosil qilgan odamlar jamoasi deb hisoblagan va u birinchi marta aholini ikki qismga bo'lish muqarrarligi haqida fikr bildirdi: boy va kambag'al. Biroq Platon ilmiy tashkil etilgan jamiyat adolat tamoyillarini amalga oshirishi, ijtimoiy barqarorlik va ichki intizomni ta'minlashi kerakligini ilgari surdi, shuningdek, kambag'allikdan chiqarish bo'yicha harakat, inson hayoti davomida farovon yashash uchun intilishi odatiy hol sifatida qabul qilinishi va uni qo'llab-quvvatlash lozim deb hisoblagan (2021).

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Iqtisodiy tadqiqotlar va islohotlar markazi bosh ilmiy xodimi Baxtishod Xamidov kambag'allik deganda insonning birlamchi ehtiyojlarini (oziq-ovqat, kiyim-kechak, uy-joy, ta'lim va sog'liqni saqlash) qondirishga imkoniyatning mavjud emasligini tushunsa, boshqalar tanlov erkinligining yetarlicha emasligi yoki kuniga 1,90 dollardan kam miqdorga kun kechirishni, uchinchi tomon esa insonning jamiyat ijtimoiy-iqtisodiy hayotidagi ishtirokiga putur yetkazuvchi ijtimoiy, ta'lim va sog'liqni saqlash sohasidagi to'siqlarning doimiy doirasini tushunishini ta'kidlagan.

Professor M. Muhammedov fikricha, “Kambag'al aholi deganda ikki toifani nazarda tutish mumkin. Birinchi toifa kambag'al aholi — bu o'z hayotini tuzatishni istamaydigan, istasa-da, bunga harakat qilishga dangasalik qiladiganlar. Ikkinchi toifasi esa ma'lum sabablar tufayli shunday holga kelib qolgan, ishlashni istaydigan, ammo ba'zi sabablar bilan bunga imkon topolmagan insonlardir”, deb ta'kidlaydi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur maqolada qishloq mehnat bozorlari amal etishining mazmuni, qonuniyatlari va xususiyatlarini tahlil etish, ularni davlat tomonidan tartibga solish, aholining ish bilan samarali bandligini ta'minlash uchun ish kuchiga talab va uning taklifi, mehnat bahosiga ta'sir ko'rsatadigan ta'sirchan mexanizmlarni takomillashtirishga qaratilgan jarayonlarni qiyosiy rivojlantirishga oid turli xil yondashuvlar umumlashtirilgan holda o'rganildi hamda xulosalash asosida amaliyotda yaxlit qo'llash bo'yicha takliflar ishlab chiqildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Har bir mamlakat rivojlanish jarayonida kambag'allikni qisqartirish bosqichidan o'tadi. O'zbekiston ham 2020-yilda aholining muayyan qismi kambag'al ekanini tan olib, ularga madad berishga kirishdi. Moliyaviy-tashkiliy choralar ko'rilib, tizim joriy qilindi. Bu o'z samarasini berib, uzoq yillar og'ir vaziyatda bo'lgan 3 milliondan ziyod odamlarning sharoiti yaxshilandi. Kambag'allik darajasi 17 foizdan 11 foizga tushdi.

Kelgusi uch yilda kambag'allik darajasini 11 foizdan 7 foizga qisqartirish maqsad qilingan. Hozirgacha joriy etilgan tizim muhim natijalarga erishishga xizmat qilmoqda. Kambag'al oilalarni aniqlash, ularni ushbu holatdan chiqarish va mablag' ajratish jarayonlarini yanada takomillashtirish orqali samaradorlikni oshirish imkoniyatlari mavjud.

Har yili kambag'allikni qisqartirishga 14 trillion so'm yo'naltirilmoqda. Ushbu mablag'lar 40 turdagi moliyaviy vositalar orqali, 10 ga yaqin idora hamkorligida yetkazib berilmoqda. Tizim samaradorligini yanada oshirish maqsadida yagona yondashuv asosida takomillashtirish ishlari amalga oshirilmoqda. Mablag'lar hudud, tuman va mahallalar kesimida kambag'al oilalar sonidan kelib chiqib, mos ravishda Agentlik va hokimliklar tomonidan taqsimlanadi. Bunda mablag'lar, birinchi navbatda, oilani kambag'allikdan chiqarishga yo'naltiriladi.

Kambag'allikni qisqartirishga qaratilgan dasturlar ijrosi bo'yicha 3 bosqichda — mahalla va tuman, viloyat hamda respublika darajasida monitoring tashkil qilinadi. Bu borada jamoatchilik nazorati kuchaytiriladi.

Ish o'rinlarini zaxiralash amaliyoti o'rniga ehtiyojmand kishilarni ishga olgan tadbirkorlar uchun soliq imtiyozlari joriy qilinadi. Bo'sh ish o'rinlari to'liq raqamlashtiriladi. Buyurtmachini kasanachi va frilanserga bog'laydigan onlayn platforma tashkil qilinadi. “Ishga marhamat” monomarkazlarida kambag'al fuqarolarni xizmatlar sohasida zamonaviy kasblarga o'rgatish yo'lga qo'yiladi.

Kambag'allikni qisqartirish yo'llarini takomillashtirishning eng samarali usuli nafaqa berish emas, balki aholini barqaror daromad manbai va sifatli ta'lim bilan ta'minlash orqali ularning mustaqil ravishda oyoqqa turishlariga ko'maklashishdir. O'zbekistonda bu tizim “Kambag'allikdan farovonlik sari” umummilliy dasturi va “Kambag'al oilalar uchun yettita imkoniyat va mas'uliyat” tamoyili asosida yangi bosqichga olib chiqildi¹.

Kambag'allik ko'rsatkichini aniqlash, uni tahlil qilishdan maqsad davlat va fuqarolik jamiyatining kambag'al insonlar qatoriga tushib qolgan aholi qatlami uchun manzilli dasturlarni ishlab chiqish hamda aholi turmush darajasini oshirishdan iborat. Birlashgan Millatlar Tashkiloti kambag'allik chegarasini asosiy tovar va xizmatlar uchun zarur bo'lgan daromadlar sifatida belgilaydi. Kambag'allik darajasi nisbiy tushuncha bo'lib, muayyan

1 <https://president.uz/uz/lists/view/7467>

mamlakatning umumiy farovonlik darajasiga bog'liq.

Jahon amaliyotida kambag'allikni hisoblashning uchta, ya'ni mutlaq, nisbiy va subyektiv konsepsiyasi keng tarqalgan. Ushbu konsepsiyalar bir-birini inkor etmagan holda, aksincha, biri ikkinchisini to'ldiradi. Kambag'allikni hisoblash ikki bosqichda amalga oshiriladi: birinchisi kambag'allikni aniqlash bo'lib, bunda ushbu toifaga mansub bo'lganlar xalqaro va mahalliy shart-sharoitlarni hisobga olib ishlab chiqilgan metodologiyadan foydalanib hisoblanadi.

Kambag'allikni aniqlash bo'yicha keng tarqalgan usullar xususida batafsil to'xtaladigan bo'lsak, ularni monetar va nomonetar usullarga bo'lishimiz mumkin. Monetar uslub iste'molchilar, uy xo'jaliklarining ma'lum bir muddatda oladigan barcha daromadlari yoki o'z ehtiyojini qondirish uchun sarflaydigan iste'mol xarajatlari hajmi, ya'ni turmush darajasini belgilaydigan moddiy ehtiyoj bilan o'lchanadi (1-jadval).

1-jadval

Xizmat ko'rsatish sohasida innovatsiya va yangi bilim yaratish qobiliyatini oshirish orqali kambag'allikni qisqartirish²

Shifokor va oilaga bog'liq 70%	30- 35 % nasl	7-10 avlodini intellektual salohiyati
	30- 35 % yashirin ocharchilikni kamaytirish.	- intellektual salohiyatni o'stiradigan ovqatlar; - suv, yod, baliq moyi; - vitamin, minerallar;
30- 35 % o'qituvchi, ustoz va ustozning ustozini mahorati		Yangi bilim va innovatsiya yaratishga va samarali ishlatishga o'rgatish.

Kambag'allikni hisoblash ikki bosqichda amalga oshiriladi. Birinchisi, kambag'allikni aniqlash bo'lib, bunda ushbu toifaga mansub bo'lganlarni xalqaro va mahalliy shart-sharoitlarni hisobga olib ishlab chiqilgan metodologiyadan foydalanib hisoblanadi. Buning uchun eng asosiy shart sifatida statistik kuzatuvlarni to'g'ri amalga oshirish talab etiladi. Ikkinchisi, uning hajmini, ya'ni qiymatini keltirib chiqarish va ularga davlat tomonidan manzilli yordam ko'rsatishdan iborat.

Bunda kambag'allikni o'lchashning ko'p qirrali (KQK) ko'rsatkichidan keng foydalaniladi va ular qaysidir ma'noda o'zaro bir-birini to'ldiradi. Ushbu ikki ko'rsatkich qulay instrument sifatida o'zini namoyon etadi va davlat tomonidan iqtisodiy, siyosiy qarorlarni qabul qilish uchun asos bo'lib xizmat qiladi. Kambag'allikni aniqlashning turli xildagi usullari:

- bir o'lchovli tahlil, pullik ko'rsatkichlarni hisobga olgan holda daromadlar;
- mutlaq kambag'allik chegarasi, alohida davlatlar uchun milliy minimal chegaralar;
- asosiy ehtiyojlarni qondirish uchun xarajatlar;
- yashash minimumi, xalqaro solishtirmalar uchun minimal chegaralar;
- kuniga 1,9 AQSH dollaridan kam daromad topadigan o'ta kambag'allar;
- kuniga 3,1 AQSH dollaridan kam daromad to'g'ri keladigan kambag'allar;
- nisbiy kambag'allik chegarasi, o'rtacha daromadga ega bo'lgan aholi qatlami;
- nisbatan kam daromad ko'radiganlar (o'rtacha daromadning 50% yoki 60%iga teng daromadga ega bo'lganlar), alohida olingan mamlakatlar bo'yicha;
- belgilangan vaqt mobaynida nisbatan kam bo'lgan daromadga ega bo'lganlar;
- kambag'allik chegarasida bo'lganlar, alohida davlatlar uchun;
- asosiy ehtiyojlarni qondirish uchun xarajatlar chegarasi, milliy minimal chegaralar;
- oziq-ovqat iste'moli quvvati (kaloriyasi) bo'yicha;
- oziq-ovqat iste'moli quvvati bo'yicha milliy yashash minimumi (ob-havo sharoitiga bog'liq, aholining shahar va qishloqlarda istiqomat qilish nisbati hamda shaxsiy uy-joy yoki ijarada turadiganlarning ulushidan kelib chiqib), ko'p o'lchamli deprivatsiya;
- moddiy deprivatsiya indeksi;
- ko'p o'lchamli kambag'allik – xalqaro maydonda taqqoslash imkoni bo'lgan ko'rsatkich (BMT tomonidan e'lon qilinadigan hisobotlarda e'lon qilinadigan indeks);
- ko'p o'lchovli kambag'allik indeksi, milliy baholash tizimi bo'yicha;
- o'ta kambag'allar (qashshoqlar);
- "shunchaki" kambag'allar.

Ma'lumki, kambag'allikning ko'p qirrali ko'rsatkichi Birlashgan Millatlar Tashkilotining Taraqqiyot dasturi ko'magida Oksford universiteti olimlari tomonidan ishlab chiqilgan bo'lib, ushbu metodologiyadan jahon mamlakatlari kesimida Inson taraqqiyoti indekslarini hisoblashda keng foydalanib kelinadi. Uy xo'jaligining

iste'mol xarajatlari orqali kambag'allikni o'lchaydigan uslub esa Xalqaro mehnat tashkiloti tomonidan qo'llab-quvvatlanib kelinadi.

Nomonetar uslub kambag'allikni uchta indeks bo'yicha o'lchashni nazarda tutadi: ko'p qatlamli kambag'allik (u aholi kambag'alligining qatlamlari va chuqurligini o'lchaydi), moddiy deprivatsiya (nisbiy kambag'allik darajasini aniqlaydi) va ijtimoiy uzilib qolish (bu sotsial ahamiyatli xizmatlardan foydalanish imkoniyatini o'lchaydi)ni nazarda tutadi.

Kambag'allikning mutlaq konsepsiyasi ushbu konsepsiya "kambag'allik chegarasi" tushunchasi bilan uzviy bog'liq. Kambag'allik chegarasi mavjud daromad, yalpi daromad yoki iste'molning shunday darajasiki, agar ular bu darajadan past bo'lganda, odam kambag'al hisoblanadi. Mutlaq kambag'allik chegarasi deganda cheklangan oziq-ovqat savati (to'yimli moddalar iste'mol qilish) va ozgina qo'shimcha boshqa xarajatlarga yo'l qo'yish imkoniga asoslangan absolyut minimal turmush darajasi tushuniladi.

Mutlaq kambag'allik ko'pincha iste'mol yoki daromad darajasi kambag'allik chegarasidan past bo'lgan odamlar yoki uy xo'jaliklari soni orqali o'lchanadi. Jahon bankida mutlaq kambag'allik chegarasi sifatida kuniga 1,25 AQSH dollari hisobiga (dollar kursi xarid qobiliyati pariteti bo'yicha hisoblanadi) kun kechirish belgilab qo'yilgan.

Yuqoridagilardan xulosa qilib, kambag'allikni qisqartirish mexanizmlarini takomillashtirishni quyidagi ustuvor yo'nalishlarga ajratishni lozim topdik:

1. Inson kapitalini rivojlantirish va ta'lim
 - Kasb-hunarga o'qitish: ishsiz aholini mehnat bozorida talab yuqori bo'lgan zamonaviy kasblarga bepul qayta tayyorlash.
 - Raqamli ko'nikmalar: chekka hududlardagi yoshlarni IT sohasi va frilanserlikka (o'zini o'zi band qilish) o'rgatish.
 - Tadbirkorlik asoslari: kambag'al oila vakillariga biznes yuritish, moliyaviy savodxonlik va marketing darslarini tashkil etish.
2. Manzilli ijtimoiy himoya va raqamlashtirish
 - Yagona reestr tizimi: ijtimoiy yordamni haqiqatda muhtoj oilalarga berish uchun "Kambag'al oilalar reestri"ni doimiy yangilab borish.
 - "Mahallabay" ishlash: har bir mahalladagi hokim yordamchilari va faollar orqali oilalarning real muammolarini aniqlash va individual ko'mak berish.
 - Mehnatga rag'batlantirish: ijtimoiy nafaqa oluvchilarning mehnat qilish ishtiyoqini so'ndirmaslik uchun moliyaviy tizimni moslashtirish.
3. Tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash va bandlik
 - Mikrokreditlash: kambag'al oilalarga o'z biznesini boshlashi (issiqxona, hunarmandchilik, chorvachilik) uchun imtiyozli va garovsiz kreditlar ajratish.
 - Subsidiyalar: mehnat qurollari (tikuv mashinasi, payvandlash uskunolari, inkubator) sotib olish uchun qaytarilmaydigan moliyaviy yordam berish.
 - Kasanachilikni kengaytirish: xotin-qizlarni uydan chiqmagan holda daromad topishi uchun yirik ishlab chiqarish korxonalariga zanjir asosida bog'lash.
4. Infratuzilmani yaxshilash
 - Kommunal qulayliklar: chekka qishloqlarda ichimlik suvi, elektr energiyasi va yo'l infratuzilmasini yaxshilash orqali yashash sharoitini sifat jihatidan o'zgartirish.
 - Tibbiy xizmat: kambag'al oila a'zolarini bepul skrining qilish va ularning salomatligini tiklash orqali mehnat qobiliyatini oshirish.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Bu chora-tadbirlarning barchasi jamiyatda boqimandalik kayfiyatini yo'qotib, har bir insonning o'z salohiyatini yuzaga chiqarishiga xizmat qiladi. Kambag'allikdan chiqish yo'li, avvalo, odamlarni ishga joylashtirish emas, balki odamlarga uzoq muddatli, barqaror va munosib daromad olish imkoniyatini berishdir.

O'zbekistonda kambag'allikni qisqartirish davlat siyosatining eng markaziy va ustuvor yo'nalishi hisoblanib, mamlakatimiz Prezidenti tashabbusi bilan 2030-yilga qadar mutlaq kambag'allikni to'liq tugatish strategik maqsad qilib belgilangan. Bu yo'nalishda respublika miqyosida kompleks va tizimli islohotlar izchil davom ettirilmoqda. O'ylaymizki, ushbu vazifalarning bajarilishi nafaqat xizmatlar sohasini rivojlantirishda, balki mamlakat aholisining bandligini ta'minlashda ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлисга Мурожаатномаси.// <http://uza.uz/uz/politics/zbekiston-respublikasi-prezidenti-shavkat-mirziyevning-oliy-25-01-2020>.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 11.08.2021-yildagi "Kam ta'minlangan oilalarga moddiy yordam ko'rsatish hamda kambag'allik bilan kurashish ko'lamini yanada kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6277-son Farmoni // URL: <https://lex.uz/docs/-5572509>
3. Калонов М. "Камбағалликни қисқартириш: имконият ва ҳаракатлар қандай натижа беради?" «Халқ сўзи» газетасининг 2021 йил 11 февраль 30-sonи.
4. Эрназарова Н.Н. Оилавий тадбиркорлик фаолиятини ривожлантириш орқали камбағалликни қисқартириш // "Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar" ilmiy elektron jurnali. № 3, may-iyun, 2021 yil. 253-258 бетлар.
5. Smith, A. Research on the nature and causes of the wealth of nations / A. Smith. - M.: Sotsekgiz, 1962. - 333 p.
6. Porter, M. International competition / M. Porter; per. from English.: ed. and with a preface by V.D. Shchetinin. - M.: International relations, 2004. - 896 p.
7. Glichev, A.V. Essays on the economy and organization of product quality management/A.V. Glichev. Essay 5. Needs, demand, quality and marketing // Standards and quality. - 1994. - No. 12. - P. 19 – 24.
8. <https://president.uz/uz/lists/view/7467>
9. <https://www.gazeta.uz/uz/2026/06/01/poverty-education/>
10. Жамият ва инновациялар – Общество и инновации – Society and innovations Special Issue – 4 (2021) / ISSN 2181-1415 Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Namangan Institute of Engineering and Technology, Namangan, Uzbekistan.
11. Ўзбекистонда камбағаллик даражаси. Камбағалликни камайитириш учун нима қилиш керак? Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Иқтисодий тадқиқотлар ва ислохотлар маркази Бош илмий ходими Бахтишод Хамидов <https://review.uz/oz/post/ozbekistonda-kambagallik-darajasi-kambagallikni-kamaytirish-uchun-nima-qilish-kerak>.

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 6

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100